YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

8 päivänä lokakuuta 1996 *

Asiassa T-84/96 R,

Cipeke — Comércio e Indústria de Papel, Ld.ª, Portugalin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Lissabon, edustajanaan asianajaja Miguel Ferrão Castelo Branco, Lissabon, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto François Brouxel, 6 rue Zithe,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet Maria Teresa Figueira ja Knut Simonsson, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii, että komission 12.12.1995 tekemän päätöksen, jossa määrättiin Euroopan sosiaalirahastosta ammatillista koulutusta varten maksettu 4 267 218 Portugalin escudon tuki takaisin maksettavaksi, täytäntöönpanoa lykättäisiin,

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI,

on antanut seuraavan

määräyksen

Sovellettavat säännökset

1 Euroopan sosiaalirahaston tehtävistä 17 päivänä lokakuuta 1983 tehdyn neuvoston päätöksen 83/516/ETY (EYVL L 289, s. 38, jäljempänä päätös 83/516/ETY) 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti Euroopan sosiaalirahasto osallistuu ammatillista koulutusta ja ammatinvalintaa koskevien toimien rahoittamiseen.

2 Komission päätös hyväksyä tukihakemus, joka on tehty päätöksen 83/516/ETY 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti, aiheuttaa Euroopan sosiaalirahastosta tehdyn päätöksen 83/516/ETY soveltamisesta 17 päivänä lokakuuta 1983 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2950/83 (EYVL L 289, s. 1, jäljempänä asetus) 5 artiklan 1 kohdan mukaan sen, että koulutuksen suunniteltuna aloitusajankohtana maksetaan 50 prosenttia tuesta ennakkona. Asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaan jäljelle jäävän osuuden maksamista koskevassa hakemuksessa on oltava yksityiskohtainen selostus kyseisen toiminnan sisällöstä, tuloksista ja rahoitusnäkökohdista.

3 Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan silloin kun Euroopan sosiaalirahastosta (jäljempänä rahasto) myönnettyä tukea ei käytetä tuen myöntämispäätöksessä vahvistettujen edellytysten mukaisesti, komissio voi keskeyttää tuen maksamisen, alentaa tukea tai peruuttaa sen annettuaan kyseiselle jäsenvaltiolle mahdollisuuden esittää huomautuksensa. Saman artiklan 2 kohdassa säädetään, että maksetut summat, joita ei ole käytetty tuen myöntämispäätöksessä vahvistettujen edellytysten

mukaisesti, on korvattava ja että kyseinen jäsenvaltio on toissijaisesti vastuussa perusteettomasti maksetun tuen palauttamisesta, jos kyse on toiminnasta, jonka moitteettoman toteuttamisen jäsenvaltio on taannut päätöksen 83/516/ETY 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Tosiseikat ja menettely

4 Cipeke — Comércio e Indústria de Papel, Ld.ª (jäljempänä Cipeke) on paperiteollisuuden ja grafiikan alalla toimiva kaupallinen rajavastuuyhtiö. Kuten muutkin vastaavat yritykset, se teki ammatillisen koulutuksen järjestämisestä vuonna 1987 Partex Companhia Portuguesa de Serviços SA:n kanssa sopimuksen yhteisen koulutuksen järjestämisestä kyseisen vuoden aikana.

5 Rahoitusta varten Lissabonissa toimiva Euroopan sosiaalirahastoon kuuluvia asioita hoitava virasto (jäljempänä virasto) teki rahastosta myönnettävää tukea koskevan hakemuksen Portugalin tasavallan nimissä tiettyjä yrityksiä varten; Cipeke oli yksi näistä yrityksistä.

6 Komissio myönsi 30.4.1987 tuen tämän rahoitushakemuksen perusteella. Se hyväksyi tietyin muutoksin koulutushankkeen, jolle tukea oli haettu, ja asia merkittiin rekisteriin numerolla ESR 871012 P1. Komissio vahvisti rahastosta myönnettävän tuen kokonaismääräksi 300 665 191 Portugalin escudoa (PTE).

7 Koska Cipeken esittämistä kustannuksista oli hyväksytty 71 309 280 PTE, se sai ennakkona 32 089 174 PTE, josta 17 649 046 PTE maksettiin rahastosta.

8 Koulutuksen toteuttamisen jälkeen Cipeke esitti virastolle asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti määrällisen ja laadullisen arviointikertomuksen, jonka mukaan koulutuksesta aiheutuneet kustannukset olivat 46 006 289 PTE; lisäksi se esitti hakemuksen jäljellä olevan osuuden eli 9 316 486 PTE:n maksamisesta.

9 Asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti Portugalin tasavalta varmensi maksuhakemuksessa olleiden asioiden ja numerotietojen paikkansapitävyyden ja toimitti sen edelleen komissiolle.

10 Tarkasteltuaan hakemusta komissio totesi 10.1.1990 päivätyssä kirjeessä, että tiettyjä kustannuksia ei voida hyväksyä, ja se alensi 2.3.1990 päivätyllä kirjeellä alun perin myönnettyä tukea.

11 Virasto ilmoitti 15.3.1990 päivätyllä kirjeellä Cipekelle tästä komission päätöksestä alentaa tukea ja vaati sitä maksamaan takaisin 2 084 518 PTE, josta 1 146 485 PTE oli rahastosta myönnettyä tukea.

12 Cipeke nosti ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla edellä mainitun 15.3.1990 tehdyn päätöksen kumoamiseksi kanteen, joka saapui yhteisöjen tuomioistuimeen 13.6.1990.

13 Yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi kanteen ja kumosi komission päätöksen 4.6.1992 antamassaan tuomiossa (asia C-189/90, Cipeke v. komissio, Kok. 1992, s. I-3573).

14 Komissio ilmoitti 24.3.1994 päivätyssä kirjeessä virastolle, että tutkittuaan uudelleen Cipekeä koskevia asiakirjoja, se oli päätynyt siihen lopputulokseen, että sellaisten kustannusten kokonaismäärä, joita ei voitu hyväksyä, oli 19 725 390 PTE. Komissio pyysi virastoa esittämään asiaa koskevat huomautuksensa asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

15 Cipeke, jolle oli ilmoitettu tästä kirjeestä, lähetti 26.4.1994 virastolle vastineensa, jossa se korosti, että komission päätöksen perustelut olivat ristiriitaisia ja täysin perusteettomia.

16 Komissio teki 12.12.1995 lopullisen päätöksen rahastosta myönnettävän tuen alentamisesta asiassa ESR 871012 P1 ja määräsi, että komissiolle oli maksettava takaisin 4 267 218 PTE.

17 Virasto ilmoitti Cipekelle tästä komission päätöksestä 21.3.1996 päivätyllä kirjeellä ja vaati sitä maksamaan rahastolle takaisin 4 267 218 PTE.

18 Tämän vuoksi Cipeke nosti kanteen, joka saapui yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 29.5.1996 ja jossa vaadittiin kumottavaksi tämä 12.12.1995 tehty komission päätös, jossa määrättiin tuen osittaisesta maksamisesta takaisin rahastolle (jäljempänä päätös) ja josta virasto oli ilmoittanut Cipekelle 21.3.1996 päivätyllä kirjeellä.

19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen saapui 29.5.1996 myös Cipeken toimittama erillinen asiakirja, jolla se teki EY:n perustamissopimuksen 185 artiklan nojalla tämän välitoimia koskevan hakemuksen, jossa vaaditaan komission päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä.

20 Komissio esitti 23.8.1996 kirjalliset huomautuksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon toimitetulla kirjeellä.

21 Asianosaiset esittivät 16.9.1996 suulliset huomautuksensa.

Oikeudelliset seikat

22 Perustamissopimuksen 185 ja 186 artiklan sekä Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.6.1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21) ja 7.3.1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/149/EHTY, EY (EYVL L 66, s. 29), 4 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä kanteen kohteena olevan toimenpiteen täytäntöönpanon lykättäväksi tai päättää tarpeellisista välitoimista.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 1 kohdan mukaan täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos hakija on nostanut kanteen tätä säädöstä tai toimenpidettä vastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Saman artiklan 2 kohdassa määrätään, että välitoimia koskevissa hakemuksissa on ilmoitettava seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi vaadittujen välitoimien myöntäminen on ilmeisesti perusteltua. Vaadittujen toimenpiteiden on oltava luonteeltaan väliaikaisia eivätkä ne saa vaikuttaa pääasian ratkaisuun (ks. asia T-112/96 R, Séché v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys 28.8.1996, Kok. 1996, s. II-1121, 11 kohta).

Asianosaisten väitteet

Fumus boni juris

24 Cipeke esittää ainoastaan yhden hakemusperusteen, joka koskee perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomista. Cipeken mukaan komission 24.3.1994 päivättyyn kirjeeseen sisältyvä päätös on ristiriitainen, epäselvä, epäyhtenäinen ja perusteeton.

25 Cipeken mukaan perustelut perustuvat ensiksikin virheellisiin tosiseikkoihin. Laskiessaan takaisin maksettavaa määrää komissio lähti siitä, että Cipeke olisi saanut koko tukimäärän, joka sille oli myönnetty. Cipeke oli kuitenkin saanut ainoastaan ennakkomaksun ja tämän vuoksi se oli pyytänyt jäljelle jääneen summan eli 9 316 486 PTE:n maksamista.

26 Toiseksi komissio oli ottanut perustaksi hypoteettiset laskelmat selvittäessään kustannuksia, joita ei voitu hyväksyä. Toisin sanoen komissio ei ole osoittanut objektiivisella ja tarkalla tavalla, miten nämä kustannukset oli laskettu. Tämän vuoksi Cipeken järjestämien kurssien valmisteluun liittyvät kustannukset olivat selvästi alemmat kuin muiden asiassa ESR 871012 P1 mukana olleiden tuensaajien osalta todetut kustannukset.

27 Kolmanneksi, toisin kuin komissio väittää esimerkiksi 24.3.1994 päivätyssä kirjeessään, Cipeke noudatti tuolloin voimassa ollutta ammatillista koulutusta koskevaa lainsäädäntöä. Tästä on osoituksena esimerkiksi se, että kaikki ne kustannukset, joita ei voitu hyväksyä päätöksessä, olivat jo alustavassa hankesuunnitelmassa, joka oli esitetty komissiolle ja jotka tämä oli myös hyväksynyt.

28 Vastineessaan vastapuolen väitteisiin komissio tyytyy toistamaan 24.3.1994 päivätyssä kirjeessä esittämänsä perustelut.

Periculum in mora

29 Cipeke katsoo, että viraston vaatiman summan takaisin maksaminen aiheuttaisi sille vakavaa ja korjaamatonta taloudellista vahinkoa.

30 Cipeke ei pysty täyttämään tätä vaatimusta takaisin maksamisesta. Sillä ei ole riittävästi varoja lyhytaikaisten velkojensa maksamiseen, ottaen huomioon sen kolmen viimeisen vuoden tappiot, jotka johtuivat sen markkina-aseman heikkenemisestä. Lisäksi kaikki pankit, joilta se oli pyytänyt luottoa tai takuita, olivat kieltäytyneet antamasta niitä. Näin ollen vaaditun summan takaisin maksaminen johtaisi väistämättä siihen, että yrityksen olisi lopetettava toimintansa.

31 Cipeke korostaa lisäksi sitä, että koska viraston takaisinmaksuvaatimus muuttui ulosottokelpoiseksi 30 päivän kuluttua siitä, kun se oli otettu vastaan, eli toisin sanoen 22.4.1996, takaisinmaksu johtaisi ulosmittaukseen ja väistämättä yrityksen toiminnan lopettamiseen.

32 Komissio vastasi tähän, ettei Cipeke ollut näyttänyt toteen, että takaisinmaksu aiheuttaisi vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa. Komission mukaan Cipeken väitteet perustuivat verotustarkoituksiin laadittuun asiakirjaan sisältyviin tosiseikkoihin. Tästä asiakirjasta ei käynyt ilmi, että takaisinmaksu tai vakuuden asettaminen takaisin maksettavalle summalle olisi mahdotonta tai että olisi olemassa vaara konkurssista, jonka Cipeke mainitsi välitoimia koskevassa hakemuksessaan. Cipeke ei ole myöskään osoittanut todeksi väitettään, ettei sen ole mahdollista hankkia velan maksuun vaadittavia varoja, jotka se saisi esimerkiksi myymällä omaisuuttaan tai antamalla sitä velan vakuudeksi.

33 Lisäksi Cipeke ei ole myöskään varotoimenpiteenä varannut tiettyä summaa tätä varten, vaikka se on tiennyt jo useita vuosia, että sen on maksettava komissiolle takaisin summa, joka sille oli perusteettomasti maksettu rahastosta myönnettynä tukena vuonna 1987. Cipeke oli siis tietoisesti ottanut riskin joutua vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin. Komissio viittaa tämän osalta yhteisöjen tuomioistuimen presidentin asiassa 1/84 R, Ilford vastaan komissio, 1.2.1984 antamaan määräykseen (Kok. 1984, s. 423).

34 Komission mielestä ei ole esitetty minkäänlaisia todisteita siitä, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpano olisi ainoa tai edes pääasiallinen syy Cipeken mahdolliseen konkurssiin. Itse asiassa markkinatilanne on ennemminkin aiheuttanut ne taloudelliset vaikeudet, joihin välitoimihakemuksessa viitataan.

Välitoimista päättävän tuomioistuimen arvio asiasta

35 Tässä asiassa Cipeke pyytää komission päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä; päätöksessä todetaan, ettei joitakin Cipekelle ammatillisen koulutuksen ohjelmista, joihin se oli saanut rahoitusta rahastosta, aiheutuneita kustannuksia voida hyväksyä, ja siinä vaaditaan, että Cipeken on maksettava takaisin osa ennakolta maksetusta tuesta.

36 Osittainen takaisinmaksuvaatimus esitettiin viraston Cipekelle 21.3.1996 lähettämässä kirjeessä. Virasto kehotti Cipekeä maksamaan yhteensä 4 267 218 PTE.

37 Siten tällä välitoimia koskevalla hakemuksella pyydetään lykkäystä tämän maksuvelvollisuuden täytäntöönpanolle.

38 Jotta tämän hakemuksen perusteella voitaisiin tehdä päätös, on aluksi tarkasteltava vaaditun toimenpiteen kiireellisyyttä.

39 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimien kiireellisyyden arvioinnissa on tarkasteltava sitä, saattaisiko riidanalaisen säädöksen tai toimenpiteen täytäntöön-

pano ennen pääasian ratkaisemista aiheuttaa välitoimia pyytäneelle asianosaiselle vakavaa ja peruuttamatonta vahinkoa, joka ei ole korjattavissa, vaikka riidanalainen päätös sittemmin kumottaisiinkin, tai jos tämä vahinko huolimatta väliaikaisuudestaan olisi epäsuhteessa pääasian kantajan etujen kanssa saada säädös tai toimi täytäntöönpannuksi, siitä huolimatta että nämä ovat riidanalaisia. Välitoimia hakeneen on osoitettava, että nämä edellytykset täyttyvät (ks. tästä viimeksi em. asiassa Séché v. komissio annettu määräys, 16 kohta).

40 Silloin kun on kyse välitoimista, joita vaaditaan maksuvelvollisuuden täytäntöönpanon lykkäämiseksi, periculum in mora on olemassa ainoastaan silloin kun tällaisen velvollisuuden täyttäminen esimerkiksi pankkitakauksen avulla saattaa vaarantaa kyseisen yrityksen olemassaolon (ks. erityisesti asia T-295/94 R, Buchmann v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys 21.12.1994, Kok. 1994, s. II-1265, 23 ja 24 kohta sekä asia T-301/94 R, Karton v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys 21.12.1994, Kok. 1994, s. II-1279, 22 kohta).

41 Tässä asiassa on siis tarkasteltava sitä, onko Cipeke osoittanut, että 4 267 218 PTE:n takaisinmaksuvelvollisuuden täytäntöönpano saattaisi käytännössä johtaa yrityksen toiminnan lopettamiseen.

42 Osoittaakseen vaaditun toimenpiteen kiireellisyyden, Cipeke vetosi välitoimia koskevassa hakemuksessaan sekä suullisessa käsittelyssä siihen, ettei sillä ole riittävästi varoja lyhytaikaisten velkojensa maksamiseen ja että sitä sen vuoksi uhkaisi konkurssi, jos se maksaisi takaisin vaaditun summan. Näiden väitteiden tueksi se esitti veroilmoituksensa ja tilinpäätöksensä vuosilta 1993—1995. Lisäksi se vastasi

suullisessa käsittelyssä esitettyihin kysymyksiin, että tiettyihin rahoituslaitoksiin tehtyjen epävirallisten yhteydenottojen perusteella sille oli käynyt selväksi, että sen oli mahdotonta saada minkäänlaista luottoa tai minkäänlaisia takuita.

43 Näiden väitteiden ja tämän oikeudenkäynnin yhteydessä esitettyjen asiakirjojen perusteella on toisaalta todettava, että Cipeken tilinpäätökset osoittavat tappioiden olleen 7 309 464 PTE vuonna 1993, 3 008 201 PTE vuonna 1994 ja 3 412 990 PTE vuonna 1995, ja toisaalta on todettava, ettei Cipeke ollut esittänyt todisteita siitä, että pankit, joihin se oli ottanut yhteyttä, olisivat kieltäytyneet myöntämästä luottoa tai vakuuksia.

44 Tässä asiassa päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisen kiireellisyys olisi siten perustunut ainoastaan siihen, että Cipeke teki vuosina 1993—1995 tappiota.

45 Tämän toteamuksen perusteella ei voida osoittaa, että Cipeken väittämän vakavan ja peruuttamattoman vahingon vaara olisi olemassa. Sen perusteella ei voida katsoa, että 4 267 218 PTE:n takaisinmaksuvelvollisuuden täyttäminen voisi johtaa Cipeken toiminnan lopettamiseen. Sekä veroilmoituksesta että tilinpäätöksestä käy ilmi yrityksen staattinen tila, mutta yrityksen staattisen tilan perusteella ei voida tyhjentävästi ilman muita tietoja yrityksen markkina-asemasta selvittää sen todellista taloudellista tilannetta tai sitä, ettei se voi saada luottoa rahoituslaitoksilta.

46 Koska Cipeke ei ole riittävällä tavalla perustellut välitoimia koskevaa hakemustaan periculum in moran kannalta, hakemus on hylättävä, eikä sitä, ovatko pääasian kanteen tueksi esitetyt perusteet ja väitteet ilmeisen perusteltuja, ole tarpeen tutkia.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) Välitoimia koskeva hakemus hylätään.

2) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Annettiin Luxemburgissa 8 päivänä lokakuuta 1996.

H. Jung — kirjaaja

A. Saggio — presidentti